

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: Az EU energiapolitikájának külkapcsolati dimenziója

(2009/C 182/06)

Előadó: Ulla SIRKEINEN

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. január 16–17-i plenáris ülésén úgy határozott, hogy Eljárási Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

Az EU energiapolitikájának külkapcsolati dimenziója.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Külkapcsolatok” szekció 2008. december 11-én elfogadta véleményét. (Előadó: Ulla SIRKEINEN.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. január 14–15-én tartott, 450. plenáris ülésén (a január 15-i ülésnapon) 181 szavazattal 4 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások: Az EU külső energiastratégiája felé

1.1 Az energiakérdés már régóta a nemzetközi politika egyik központi kérdése. A világpolitikai színpad többi jelentős szereplője – nyíltan vagy leplezetten – határozott energiaügyi stratégiát követ. Az energiát nemzetközi viszályokban is gyakran használják eszközként, sőt, akár fegyverként is.

- Az EGSZB szerint legfőbb ideje, hogy az EU, mint a legerősebb globális gazdasági egység, jelentősebb szerepet vállaljon a nemzetközi energiaszintéren.

1.2 Az európai polgárokat aggasztják az energiaellátás biztonságával kapcsolatos problémák, a magas és ingadozó árak, valamint az éghajlatváltozás és általában véve a nem fenntartható globális fejlemények. Az EGSZB véleménye szerint az EU csak világos, átfogó külső energiastratégiával –, főként pedig az ennek alkalmazásához szükséges akarattal és elszántsággal – válaszolhat polgárai aggodalmaira.

- Az EGSZB két pillért javasol az EU külső energiapolitikája számára:
- az EU energiaellátásának biztosítását, illetve
- aktív és felelős globális energia- és éghajlat-változási politikát.

1.3 Egy ilyen stratégia számos eleme már rendelkezésre áll. Az energiabiztonság szerepelt az Európai Tanács 2008. október 15–16-i ülésének következtetései között, az Európai Bizottság pedig 2008. november 13-i, második energiapolitikai stratégiai felülvizsgálatában újabb javaslatokat ⁽¹⁾ ismertetett, amelyekre az EGSZB egy későbbi véleményében részletesen kitér majd.

⁽¹⁾ Az Európai Bizottság közleménye: „Az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálata – az Európai Unió cselekvési terve az energiaellátás biztonsága és az energiapolitikai szolidaritás terén” SEC(2008) 2794, SEC(2008) 2795.

- Az EGSZB szerint az EU-nak a külső energiapolitikával kapcsolatban jól kidolgozott stratégiára, valamint praktikus cselekvési tervre van szüksége, amely egyebek között az ebben a véleményben tett észrevételeket is tekintetbe veszi.

- Felismerve az energiaszolgáltatók és -fogyasztók közötti kölcsönös függést, az EGSZB mindenekelőtt kölcsönösséget sürget a hálózatokhoz történő hozzáférés és a beruházások – beleértve a kezdeti szakaszban történő beruházásokat is – feltételei tekintetében.

- Több, Európa és a kaukázusi térség, Ázsia és Oroszország közötti vezeték terve kialakítási szakaszban van. Ezek a projektek kiemelkedő jelentőségűek, de középtávon nem biztos, hogy elegendőek lesznek Európa számára.

1.4 Az EU energiapolitikája mostanáig belső energiapiac kialakítását célozta, elsősorban a villamos energia és a földgáz tekintetében.

- Az EGSZB egyetért azzal az állásponttal, hogy hatékony külső stratégia és teljesítmény kizárólag világos, közös belső energiapolitikán és jól működő belső energiapiacra alapulhat.

- Az EGSZB hangsúlyozza, hogy belső energiapolitikai intézkedésekkel határozottan csökkenthető a külső energiaforrásokkal szembeni függőség, és növelhető az ellátás biztonsága – mindenekelőtt az energiahatékonysággal, a diverzifikált energiaszerkezettel, az infrastruktúrába való elegendő beruházással kapcsolatos, valamint válsághárító intézkedésekről van szó, amilyen a korai riasztás, az információk kölcsönös megosztása és a tárolás/helyettesítés.

1.5 Európa rendelkezik mind a felelősségtudattal, mind a megfelelő képességgel ahhoz, hogy mélyreható változást – harmadik ipari forradalmat – indítson el az energiafogyasztási kultúrában.

- Az EU-nak meg kellene őriznie vezető szerepét a globális éghajlat-változási politikában, és minden rendelkezésre álló eszközzel elő kellene segítenie az energia szempontjából fenntartható jövő kilátásait a fejlődő országokban.

1.6 Az új, fejlettebb technológiákra döntő szerep hárul az energiával kapcsolatos rövid és hosszú távú kihívásokkal kapcsolatban, mind az EU-n belül, mind globális szinten.

- Az EGSZB szorgalmazza, hogy az EU, a tagállamok és a vállalkozások fordítsanak elegendő forrást az energiával kapcsolatos K+F-re és innovációra, valamint hogy e terület K+F-ével kapcsolatban átfogóbb globális együttműködés alakuljon ki.

1.7 A Lisszaboni Szerződés energiapolitikára és külkapcsolatokra vonatkozó rendelkezései növelnék az EU lehetőségeit a közös fellépésre, továbbá az EU befolyását a globális energiapolitikai szinten.

- Az EGSZB valamennyi illetékes felet arra kér, hogy találjanak olyan megoldást, amelynek révén a Szerződés minél előbb hatályba léphet.

1.8 A legfontosabb az, hogy az EU valóban közösen lépjen fel. Ezért a stratégiának az Unió, a tagállamok és a gazdasági szereplők eltérő szerepének világos megértésén kell alapulnia.

1.8.1 Külső, pusztán politikai szinten a tagállamok rendelkeznek cselekvési hatáskörrel. Az egységes fellépés tekintetében a közelmúltban pozitív fejlemények születtek, mindenképp az Oroszországhoz fűződő viszonyban.

- Az EGSZB arra kéri a tagállamokat, hogy a külkapcsolatok terén közösen cselekedjenek, és lépjenek fel az ellen, hogy az energiát fegyvernek használják a nemzetközi viszállyokban.

1.8.2 Az EU egységes elveken alapuló, közös kereskedelmi politikát folytat. A kereskedelmi tárgyalások – a Tanács megbízása alapján – az Európai Bizottság felelősségi körébe tartoznak.

- Az EGSZB azt javasolja, hogy az országokkal és régiókkal folytatandó két- és többoldalú tárgyalásokra vonatkozó mandátumok elég ambíciózusak, ugyanakkor megvalósíthatóak legyenek, hogy az energiaügy területén így érzékelhető eredmények szülessenek.

1.8.3 Az energiavásárlásra, az infrastruktúrára és egyéb projektekre vonatkozó szerződéseket vállalkozások kötik meg és hajtják végre. A kormányok gyakran jelentős, sőt, akár döntő ösztönző szerepet játszanak a szerződésekre irányuló tárgyalásokban.

- Az EGSZB azt javasolja, hogy az ilyen tárgyalások keretében az uniós tagállamok kormányai a szerződések támogatásához szabják előfeltételül, hogy az érintett harmadik országok tartsanak be bizonyos szabályokat piacaikon, például a kölcsönösségre, az egyenlő bánásmódra, a beruházások átláthatóságára és védelmére, továbbá a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozóan, és hogy a Tanács állapítson meg keretet az ilyen elvekhez, amelyet a harmadik országokkal kötendő energiaszerződésekkel kapcsolatos valamennyi tárgyalás esetében alkalmaznának.

1.9 A külső energiastratégiának az a célja, hogy választ adjon az emberek magánélettel és munkával kapcsolatos igényeire és aggodalmaira.

- Az EGSZB azt javasolja, hogy a szociális partnerek, a környezetvédelmi és más civil szervezetek véleményét hallgassák meg, és aktívan vonják be őket a külső energiastratégia kidolgozásába. Teljes mértékben ki kellene használni a nemzetközi párbeszéd és tárgyalások támogatásával kapcsolatos képességeiket.

1.10 A szervezett civil társadalomnak, valamint a gazdasági és szociális tanácsoknak befolyásuk van az EU külső energiapolitikájának alakítására, így ők is felelősek ezért.

- Az EGSZB sürgeti, hogy a civil szervezetek kérjék nemzeti és regionális kormányait arra, hogy ezekben a kérdésekben uniós szinten, közösen lépjenek fel. Az európaiak közötti szolidaritást a szűk helyi vagy nemzeti érdekek elé kell helyezni, mivel az energiabiztonság és a nemzetközi felelősségvállalás céljai sikeresebben valósíthatók meg közösen.

1.11 Tekintettel a kérdés geopolitikai sokrétűségére és bonyolultságára, számos különféle fórumon folyik párbeszéd és tárgyalás a nemzetközi energiaügyi kapcsolatokról. A téma lehetőleg minél több különböző aspektusára kiterjedő nyílt párbeszéd elősegítené, hogy az érintett felek jobban megértsék a kérdést, és részt vegyenek benne.

- Az energiaügyet folyamatosan az EGSZB nemzetközi partnereivel tartott üléseinek és kerekasztalainak napirendjén kellene tartani.

- Az EGSZB szívesen szervezne rendszeresen szemináriumokat az EU energiapolitikájának külső vonatkozásairól, mindenképp előtt a – harmadik országokat és régiókat is képviselő – civil szervezetek bevonásával. „Az EU energiapolitikájának külkapcsolati dimenziója” tanulmányozócsoport által 2008. október 1-jén, Brüsszelben szervezett meghallgatás máris eredményesnek bizonyult.

2. Bevezetés

2.1 Az energia világszerte a politikai menetrend egyik fő pontja lett, amit csak súlyosbít, hogy az energiával nyilvánvaló összefüggésben politikai nyugtalanság alakul ki, sőt, háborús tűzfészkek jönnek létre. A háttérben a kereslet növekedése áll – különösen a fejlődő országokban, az ott végbement életszínvonal-emelkedés következtében –, valamint egyes fosszilis energiák várható hiánya. A kőolaj- és földgázellátást a kisszámú termelő országtól való függés jellemzi, és a jövőben a termelés növekvő koncentrációja várható.

2.2 A világgazdasági megrázkódtatások összefüggnek az energiaárakkal. Nem egészen két éve az olaj-, majd a földgázárak erőteljesen növekedni kezdtek, ami magas inflációhoz vezetett, és számottevő problémákat okozott a fogyasztók és az egész társadalom számára. Most nagymértékben csökkent az olaj ára, ami viszont azzal kapcsolatos aggodalmakat szült, hogy elegendő-e a termelés, és biztosítva van-e az ellátás. Ettől az ingadozástól függetlenül, a piacok egyensúlya és különösen az éghajlatváltozás elleni politikai intézkedések következtében az energiaárak várhatóan emelkedő tendenciát mutatnak majd. Társadalmaink leggyengébb tagjait az energiaszegénység fenyegeti.

2.3 Jelenleg az EU-ban felhasznált elsődleges energia 53 %-a származik importból. Az importfüggőség a szilárd üzemanyagok esetében 40 %-os, a földgáz esetében 56 %-os, az olaj esetében pedig 82 %-os (2005-ös adatok). Az Európai Bizottság 2007-es energia-forgatókönyve 2030-ra 67 %-os globális importfüggőséget jelez. A közelmúltban készült második energiapolitikai stratégiai felülvizsgálat szerint 2020-ban, amikor az uniós éghajlat- és energiaügyi politikákat már teljes mértékben alkalmazni fogják, a fosszilis üzemanyagok importja valószínűleg körülbelül ugyanazon a szinten lesz, mint jelenleg.

2.4 Az EU földgázimportjának több mint 40 %-a és kőolajimportjának egynegyede Oroszországból származik, és ez a részese-dés – különösen a földgázé – nőni fog. A következő legjelentősebb energiaszállítók az olaj esetében a közel-keleti országok és Norvégia, a földgáz esetében a második helyen Norvégia áll, Algériát megelőzve. A függőség kölcsönös, hiszen az EU-nak szállító országok a mi keresletünktől függenek. Ez különösen Oroszország esetében igaz, hiszen az orosz energiaexport több mint fele az EU-ba irányul.

2.5 A magas energiafüggőségi mutatók és egyes importforrások domináns helyzete – melyek ráadásul nem minden esetben ugyanazokat a piaci és politikai szabályokat követik, mint az EU – az energiabiztonság kérdését az EU-menetrend kiemelt kérdésévé tették. A kérdést még sürgetőbbé tette az orosz földgázszállítás időnkénti akadozása, valamint a közelmúltbeli katonai cselekmények Grúziában.

2.6 Az energiaágazat nem alkot homogén szektort a külső energiaellátás, illetve egyéb energiapolitika szempontjából. Az olaj döntő részben a közlekedésben kerül felhasználásra, és nem egykönnyen helyettesíthető. Az EU a globális olajpiac része, és ezért kevés mozgástere van. Más energiaforrások és -technológiák sokféle felhasználásra kerülnek, és jelentős mértékben helyettesíthetők egymással. A szén és az uránium kereskedelme nyílt világgazdasági feltételek mellett történik, a földgázra azonban külön figyelmet kell fordítani, a kereslet gyors növekedése, illetve a termelő országok szűk köre és jellemzői miatt.

2.7 Az EU az elmúlt néhány év során számos lépést tett a külső energiaellátás biztonságának megerősítése érdekében.

2.8 Az Európai Tanács nemrégiben, 2008. október 15–16-án tartott ülésén felkérte az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elé releváns javaslatokat vagy kezdeményezéseket az energiabiztonság témájában, és meghatározott hat prioritást. Az Európai Bizottság a második energiapolitikai stratégiai felülvizsgálatban válaszolt erre a kezdeményezésre. Az EGSZB külön, részletes véleményt dolgoz ki erről a dokumentumról és az azt kísérő javaslatcsomagról.

3. Az EU külső energiapolitikájának belső elemei

3.1 Az EU, illetve a tagállamok számos olyan politikai intézkedést hozhatnak, amely elősegítheti, hogy a külső energiafüggőség csökkenjen, az energiabiztonság pedig nőjön, aminek köszönhetően az EU jobb pozícióba kerülhet külső energiapolitikai fellépései során. Ezekre az intézkedésekre most csak röviden utalunk vissza, mivel más EGSZB-velemények már alaposan elemezték őket.

3.2 Az energiahatékonyság növelése az első és legfontosabb intézkedés, hiszen mind az energiakereslet alakulását, mind – ebből adódóan – a külső függést befolyásolja.

3.3 Kiegyensúlyozott energiaszerkezetre és az energiaforrások diverzifikációjára kell törekedni – különös tekintettel az alacsony széntartalmú, helyi energiaforrásokra, például a bio-, a szél- és a nukleáris energiára.

3.4 Ami a fosszilis energiaforrásokat illeti, támogatni kell a nagy hatékonyságú kombinált hő- és villamosenergia-termelést, valamint a szénmegkötő és -tároló technológiákat.

3.5 Növelni kellene a versenyt a földgáz-kereskedelem területén, bátorítva az LNG terminálok és egyéb infrastruktúrák kiépítését.

3.6 A jól működő belső energiapiac elősegíti a forrásfelhasználás hatékonyságát és az esetleges helyi, illetve regionális ellátási problémák megoldását. Elegendő beruházásra van szükség az infrastruktúrába, és biztosítani kell a hálózatokhoz és egyéb infrastruktúrákhoz való szabad hozzáférést. A hatékony hálózatösszekapcsolás megköveteli az energiaszabályozó hatóságok tényleges együttműködését.

3.7 Az ellátás biztonságát fenyegető kockázatok kezelése érdekében specifikus intézkedéseket kell hozni. Hatékony szolidaritási és korai előrejelző mechanizmusokat kell kialakítani az energiaválságok és az ellátás akadozása esetén történő közös fellépés érdekében. Az EGSZB a megfelelő időben kifejti majd véleményét az Európai Bizottság e témákkal kapcsolatos közelmúltbeli javaslatairól.

3.8 Az EGSZB különösen az olyan hatékony intézkedéseket támogatja, amelyek azt célozzák, hogy az Unió elszigetelt régióit – mindenekelőtt a balti államokat – a közös energiapiachoz kapcsolják, és elegendő, diverzifikált energiaellátást biztosítsanak.

4. Az EGSZB általános észrevételei az EU külső energiapolitikájával kapcsolatban

4.1 Az EGSZB két pillért határoz meg a külső energiapolitika számára:

- az EU energiaellátásának biztonságosabbá tételét, és
- aktív és felelős globális energia- és klímapolitikát.

4.2 Az ilyen politikáknak rövid és hosszú távú megközelítésre egyaránt szükségük van. Rövid távon – mivel az energiaforrások és az infrastruktúrák széles skálájának helyettesítése időt igényel – növelni kell az energiaellátást, és meg kell hozni minden lehetséges rövid távú intézkedést a kereslet visszaszorítása érdekében. Hosszabb távon – amikor a kutatásba és új technológiákba való beruházások meghozzák gyümölcsüket – az energiakereslet tovább csökkenthető, és főként lehetőség nyílik a korlátozott mennyiségű vagy más tekintetben problematikus energiaforrások alternatív technológiákkal való kiváltására.

4.3 Mindeközben az EGSZB arra számít, hogy az éghajlat-változási politika két szempontból is erőteljesen ki fog hatni az energiával kapcsolatos helyzetre – magasabb árakhoz és a fosszilis energiaforrásoktól való függés csökkenéséhez vezet.

4.4 Az új technológiák a legalkalmasabbak az energiafelhasználás javítására és a problematikus energiaforrások helyettesítésére. Európának ki kellene használnia azt a lehetőséget, hogy az energia- és éghajlat-változási politika élvonalában van, ki kellene fejlesztenie a szükséges technológiákat, segítenie kellene másoknak saját problémáik megoldásában, és új munkahelyeket kellene létrehozni. Ennek elérése érdekében már ma elegendő beruházásra van szükség az energiaügyi kutatás és fejlesztés területén.

5. Az EU energiaellátásának biztosítása

5.1 Az EU számos erőfeszítést tett két- és többoldalú szinten, hogy az általa követett szabályokat és ezek alkalmazását a világ többi részére is kiterjessze, különös tekintettel energiaszállító partnereire. Ezek eddig korlátozott sikerrel jártak. Határozottabb fellépésre van szükség.

5.2 A beruházási feltételek tekintetében sürgősen érvényt kell szerezni a kölcsönösségnek. Számos energiatermelő országnak szüksége van külföldi befektetésekre energiaforrásaik és infrastruktúráik fejlesztéséhez, ez azonban mindaddig nem lehetséges, amíg hiányoznak vagy nem világosak a szabályok, illetve nincsenek módszeresen alkalmazva. Az Energia Charta mechanizmusait fenn kell tartani, és hasonló koncepciókat kell belefoglalni a jövőbeli kétoldalú energiaszerződésekkébe is.

5.3 Ugyanez vonatkozik egyéb szabályozási kérdésekre is, mint az egyenlő bánásmód, a szerződéskötési szabadság és a szerződések betartása, illetve a tranzit-infrastruktúrákhoz való hozzáférés.

5.4 Az EU-nak határozottan meg kellene követelnie, és védenie kellene az európai vállalkozásoknak azt a jogát és lehetőségét, hogy korai szakaszban befektethessenek az energiaforrások kialakításába és az infrastruktúrákba.

5.5 Európának az ellátás biztonsága az érdeke, míg az energiaszállító országok – különösen Oroszország – azt hangsúlyozzák, hogy a kereslet biztonságára van szükségük a szükséges beruházásokhoz. A nagyszabású infrastruktúrák kialakításának támogatásához gyakran hosszú távú szerződésekre van szükség. A kiegyensúlyozottabb erőviszonyok érdekében ezeket a szerződéseket európai keretek között kellene megkötni. Ez tagállamok közötti információcserét és a piaci szereplőkkel való szoros együttműködést igényelne.

5.6 Az EU elsőbbségi összekapcsolási terve néhány jelentős infrastruktúrális projektet felel, köztük egy külső kapcsolódási tervet is – a Kaszpi-tengeri régióból Közép-Európába irányuló Nabucco gázvezetékét. Ezek a projektek kiemelkedő jelentőségűek, de középtávon nem biztos, hogy elegendőek lesznek Európa számára.

5.7 Az EU Kaukázussal és Közép-Ázsiával történő összekötése a Nabucco projekten kívül több új vezeték kiépítését tehetné szükségessé. Az EU-nak javaslatokat kellene előterjesztenie a jelentősebb méretű regionális projektek összehangolása és a magán- és állami beruházások mozgósítása érdekében.

5.8 Az EGSZB tudomásul veszi az infrastruktúrákra vonatkozó hat kiemelt fontosságú projektet, amelyeket az Európai Bizottság javasolt a második energiapolitikai stratégiai felülvizsgálatban. Az EGSZB állást foglal majd erről, akárcsak az *Egy biztonságos, fenntartható és versenyképes európai energiahálózat felé* című zöld könyvről (2).

5.9 El kell mélyíteni a párbeszédet az OPEC-kel és az Öbölmenti Együttműködési Tanáccsal, és maradéktalanul végre kell hajtani az Azerbajdzsánnal és Kazahsztánnal kötött megállapodásokat. Szorosabb viszonyt kell kiépíteni a közép-ázsiai energiatermelő országokkal, mint Türkmenisztán és Üzbegisztán, a Kaszpi-tengeri régióból származó energiaforrások EU-ba szállításának megkönnyítése érdekében.

5.10 Jelentősen megnőtt Afrika mint energiaszállító régió jelentősége. Az Afrikával kialakítandó elmélyültebb partnerségnek átfogó jellegűnek kell lennie, kiegyensúlyozott segítséget nyújtva az afrikai olaj- és földgáztermelő gazdaságok fenntartható fejlődéséhez.

5.11 A dinamikus fejlődő földközi-tengeri együttműködés fontos szerepet játszhat az energiapolitika különböző aspektusaiiban – a termelés, a tranzit és a fogyasztás kérdéseiben.

5.12 Az északi dimenzió jelentősége is nőni fog. A Jeges-tenger alatt található olaj- és gázmezőknek és az északi régiókra irányuló együttműködésnek kiemelt szerepet kell adni az EU külső energiapolitikájában. A balti-tengeri térséggel történő együttműködés elsősorban energiafelhasználó és tranzitországokat foglal magába, és itt kulcskérdés az Oroszországhoz fűződő kapcsolat.

5.13 Oroszország tekintetében szilárd, átfogó keretegyezményt kell célul kitűzni, amely az egyenlőségen, a kölcsönös megértésen és a kölcsönösségen alapul. Oroszországnak engedélyeznie kellene a földgáz tranzitszállítást az oroszországi hálózatokon, és az európai vállalkozások beruházásait az oroszországi hálózatok és források fejlesztésébe. Az orosz félnek enyhítenie kell az energiaszállításainak megbízhatóságával kapcsolatos aggodalmakat, európai partnereitől pedig elvárható, hogy betartsák a szerződéseket és vállalásaikat.

5.14 Az EU-nak más energiafogyasztókkal is fejlesztenie kellene az együttműködést, a Nemzetközi Energiaügynökség keretein belül és kívül egyaránt.

(2) „Egy biztonságos, fenntartható és versenyképes európai energiahálózat felé” című zöld könyv COM(2008) 782 végleges.

6. Aktív és felelős globális energia- és éghajlat-változási politika

6.1 A jelenlegi energiafogyasztási kultúra Európában és az Egyesült Államokban alakult ki, és az első ipari forradalomra vezethető vissza. Számos, a népesség életszínvonalának növelésére törekvő fejlődő ország jelenleg ugyanabban a fázisban tart, mint ahol Európa tartott néhány évtizeddel ezelőtt. Ezekben az országokban gyors ütemben nő az energiafogyasztás – amihez megvan a joguk, és ami szükséges a globális biztonság és a békés fejlődés fenntartása érdekében. Európában megvan a kellő felelősségtudat és potenciál, hogy elindítsa a szükséges mélyreható változást – a harmadik ipari forradalmat – az energiafogyasztási kultúrában.

6.2 A világ fejlődő országaiban mintegy 2 milliárd ember él úgy, hogy nem fér hozzá a villamos energiához, és fával, trágyával és mezőgazdasági hulladékkal kell energiaellátását fedeznie, ami miatt a beltéri légszennyezés a világban a korai elhalálozás 10 leggyakoribb oka közé került. Ezen emberek villamosenergia-hálózathoz és termelési kapacitásokhoz való hozzáférése egyike a világ előtt álló legnagyobb globális feladatoknak. Hatalmas beruházásokat és a globális energiafogyasztás rendkívüli mértékű növekedését jelenti. Ezeket a beruházásokat mégis végre kell hajtani, mindenki számára biztosítandó a tisztas, emberi életkörülményeket és a magasabb életszínvonal esélyét.

6.3 Az EU helyesen tette, hogy az éghajlat-változási politika élére állt. E tekintetben az átfogó cél egy minden országra kiterjedő, hatékony nemzetközi egyezmény kidolgozása, mivel a globális felmelegedés és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás hatásai Európán kívül lesznek a legjelentősebbek. A 2009 decemberében Koppenhágában rendezendő éghajlat-változási konferencia a globális tárgyalások sarokköve lesz, és az EU-nak minden lehetséges erőfeszítést latba kell vetnie e konferencián. Az EU által hozott egyoldalú intézkedések azonban elviselhetetlen terheket rónának az EU gazdaságára.

6.4 Az EU az éghajlatváltozás enyhítésére szolgáló eszközöket – megújuló energiákon és alacsony széntartalmú energiákon alapuló, illetve energetikai szempontból hatékony technológiákat – alakított ki, és ezeket továbbfejleszti. E technológiákat globális szinten is hatékonyan terjeszteni kellene. Ez egyúttal növelheti az európai know-how és európai termékek iránti keresletet, új munkahelyeket teremtvé.

6.5 Az EGSZB határozottan támogatja egy, a főbb energiafogyasztó országok (USA, Kanada, Japán, Ausztrália, India és Kína) közötti nemzetközi energiahatékonysági megállapodás elképzelését. Előrelépést jelentett efelé a G-8-ak által Japánban, 2008 júliusában létrehozott fórum. Ugyanakkor azt is biztosítani kell, hogy a kulcsfogyasztók ténylegesen részt vegyenek a megállapodásban, és kivegyék belőle tisztas részüket. A megállapodásnak az energiahatékonysági politikák előmozdításán, illetve az új technológiák és megújuló energiák fejlesztésén és terjesztésén túl a kettős árképzés – a háztartási fogyasztóknak kínált támogatott energiaárak – megelőzésére is ki kellene terjednie. Ez ugyanis jelentős energiapazarlást generál.

6.6 Az EU-nak továbbá hatékonyan támogatnia kellene az energiahatékonyságot a fejlődő országokban. E téren el kell kerülni az energiaintenzív termelésbe és fogyasztásba való beruházásokat. Az EU fejlesztési politikáit jobban ki kellene használni e célra.

6.7 Az oktatás és képzés támogatását a fejlődő országokkal való energiaügyi együttműködési eszköztár legfőbb eszközévé kellene tenni.

6.8 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy minden – különösen a fejlődő országokkal történő – együttműködésnek szem előtt kell tartania az ezen országok fenntartható fejlődésére vonatkozó célkitűzést, beleértve a demokratikus fejlődést és az emberi jogok tiszteletben tartását is.

Kelt Brüsszelben, 2009. január 14-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI